

УДК 687:016

ДИЗАЙНЕРСЬКА КОМПОНЕНТА ЗАСТОСУВАННЯ ЗОРОВИХ ІЛЮЗІЙ У МОДЕЛЯХ СУЧАСНОГО ОДЯГУ

СЛАВІНСЬКА Алла, МИЦА Вікторія

Хмельницький національний університет, Хмельницький, Україна
mitsa_vv@ukr.net

Особливості сприйняття моделей одягу як плоских, так і просторових фігур в сучасному дизайні посилює кінетизм оп-арту для підкреслювання бажаних форм і маскуванню невидних. В художньому оформленні тканин застосовують закони орнаментальної композиції для забезпечення гармонійності стильової єдності форми костюма та дизайну тканини. На основі дослідження моделей стилю оп-арт в колекціях сучасних дизайнерів розроблено схему гармонізації процесу проектування жіночих суконь із застосуванням зорових ілюзій.

Ключові слова: зорові ілюзії, оп-арт, закони композиції, кінетизм форми, гармонізація, модель, стиль.

ВСТУП

У трендах сучасної моди для створення нових пропорцій і образів використовують зорові ілюзії. Закони ілюзорного сприйняття використовують для різного роду прямих спостережень і оцінок у практиці архітектури, дизайну інтер'єра, рекламі і оформлення одягу. Моделі одягу створюють не лише матеріальну оболонку, а й проектують певний образ і пропонують конкретну роль поведінки. Для виправлення серйозних недоліків фігури використовують ефект природного зору людини, в основу якого закладені типові реакції психіки, що викликають ілюзії. Особливості сприйняття плоских і просторових фігур в оптичному мистецтві посилює кінетизм оп-арту. Це дозволяє використовувати зорові ілюзії для підкреслювання бажаних форм і маскуванню невидних.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Формування дизайнерської компоненти засобами зорових ілюзій у сучасному дизайн-проекуванні.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

У дизайн-проекуванні оптичні спотворення відіграють допоміжну роль і є лише інструментом, за допомогою якого можна посилити акцентуацію решти естетичних прийомів [1]. Образність в декоративному мистецтві, в тому числі в дизайні оформлення тканин та текстильних виробів, – це здатність через систему відомих законів орнаментальної композиції відкривати нове, естетично впливати на людину. На сучасному етапі все гостріше ставиться питання про гармонійність стильової єдності форми костюма та дизайну принтів.

Будь-який динамічний малюнок слід розглядати з точки зору двох структур: макроструктури (тут маються на увазі три типи макроструктури, які організують ритмічне рапортне повторення мотивів) і мікроструктури (ритмічна організація мотивів у самому рапорті). Головною ознакою динамічної організації мотивів в принті є принцип нюансу, контрасту і протиставлення різних характеристик мотивів у межах одного рапорта шляхом приведення композиції до загальної пластичної єдності на основі дотримання цих умов.

Врахування трьох основних і трьох перехідних періодів зміни моди в художньому оформленні тканини забезпечує створення зорових ілюзій в тривимірних об'єктах моделей одягу.

Існуюча класифікація зорових ілюзій, що виникають у результаті сприйняття ліній, геометричних фігур, кольору, різних комбінацій елементів, упорядковує контрастну оцінку фігури одягненої людини. Використання геометричних ілюзій, створених у стилі оп-арт (від англ. op art (optical art)), присутнє в колекціях моделей провідних дизайнерів сучасності: Marca Jacobsa, D&G, Galeries Lafayette, Jason Wu, Antonio Berardi, Herve Leger, Alice and Olivia, David Koma, Max Azria та ін. [2].

Принти тканин підкреслюють геометричні символи форми для подальшого створення ескізного проекту колекції, побудованої на зорових ілюзіях [3]. Дотримання законів композиції: цілісності, контрастів і рухів забезпечує принцип гармонізації процесу проектування із застосуванням зорових ілюзій.

Аналіз провідних тенденцій моди (вибірка склала 200 моделей) дозволив розділити контрасти на три основні групи:

- ілюзії сприйняття форми у двох вимірах;
- ілюзії сприйняття третього виміру;
- ілюзії кольору, що ведуть до зміни форми.

Теоретичні основи ілюзії заповненого проміжку характеризують прямі лінії, кути, площини, які описані прийомами відтворення.

Основні тренди сезону 2021 року проголошують зручність, простоту конструкції, новизну форми та яскраві кольори. З моди не йдуть кольорові блоки та чисті скульптурні форми і універсальні лінії в окресленні силуету.

Скульптурність силуету та сприйняття форми у двох вимірах підкреслюють ілюзії Мюллера-Лайера, переоцінки вертикальних ліній Опеля і Кундта, фігури Бенуссі, ілюзія Цельнера, ілюзія контрастної оцінки величини кута, ілюзія підрівнювання Ястрова, ілюзія переоцінки заповненого інтервалу і т.п. Ілюзію контрастної оцінки сприйняття третього виміру підкреслюють ілюзії Герінга, Вундта, деформації прямих Ліпса, спотворення фігури, глибини Гіпсона і т.п. Основними ілюзіями кольору, що ведуть до зміни форми, є: маскування фігури фоном, збільшення фігури, Сторі, незамкнутого контуру Бурдона, Шумана, Коффи.

За принципом побудови схеми гармонізації, запропонованої в [3], розроблена схема гармонізації сценаріїв проектування жіночих суконь із застосування зорових ілюзій (рис. 1).

закономірностей. Ця фаза характеризує зв'язок між цілим і його частинами та визначає характер геометричних форм і їх параметрів.

Третя фаза проєктування (позиції 7,8,9,10) описує набір зорових ілюзій (іррадіації, недооцінки розділених проміжків, глибини Гібсона, збільшення фігури) як своєрідних структурних цеглин, що утворюють форму об'єктів проєктування.

Четверта фаза характеризує символи естетичного образу: 1 – рослинний світ; 2,3 – предметний світ; 4 – тваринний світ; 5 - архітектура.

Рівноцінність відтворення ілюзій у третій фазі підтверджує, що композиційне ціле будується на поєднанні ідентичних за формою елементів.

За результатами досліджень було проведено анкетування щодо впливу зорових ілюзій на сприйняття жіночої фігури. 92% учасників анкетування підтвердили концентрацію уваги саме на ділянках тіла, де застосовано окремий вид зорової ілюзії. Сучасний споживач слідує за тенденціями моди, 72% респондентів обирають одяг практично усіх геометричних форм. Колірне рішення і матеріал одягу на думку 62% респондентів приховують недоліки і водночас підкреслюють переваги індивідуальної фігури.

ВИСНОВКИ

Встановлено доцільність розширеного використання зорових ілюзій для формування художнього образу сучасного костюма, що підтверджено аналізом репрезентативної вибірки моделей колекцій провідних дизайнерів. Дизайнерська компонента реалізована алгоритмом процесу гармонізації застосування зорових ілюзій у проєктуванні жіночих суконь.

ЛІТЕРАТУРА

1. Розробка колекцій одягу: навч. посібник / А.М. Малинська, К.Л. Пашкевич, М.Р. Смирнова, О.В. Колосніченко. К.: ПП«НВЦ Профі», 2014. 140 с.
2. Оп-арт в одязі. URL: <https://princesslashes.ru/uk/odezhda/ishchem-op-art-v-odezhde-broskaya-magiya-stilya-op-art-nazvanie-stilya-op-art/>.
3. Проектирование костюма: учебник для студентов высших учебных заведений / Г.И. Петушкова. М.: Изд. центр «Академия», 2006. 416 с.

SLAVINSKA A., MYTSA V.

DESIGN COMPONENT OF APPLICATION OF VISUAL ILLUSIONS IN MODELS OF MODERN CLOTHING

Peculiarities of perception of clothing models of both flat and spatial figures in modern design enhances the kinetics of op-art to emphasize the desired shapes and mask the disadvantages. The laws of ornamental composition are used in the decoration of fabrics to ensure the harmony of the stylistic unity of the costume shape and fabric design. Based on the study of op-art style models in the collections of modern designers, a scheme of harmonization of the process of designing women's dresses with the use of visual illusions has been developed.

Key words: *visual illusions, op-art, laws of composition, kinetics of form, harmonization, model, style.*